

O ti poljsko-judovsko-žganjarsko junaštvo! Tisti žlahčiči, ki so izbrali za ministra policijskega nasilneža Abrahamovicza, ki so zanemarili doma svoje lastno ljudstvo v žganju in ga potem postrelili, — ti žlahčiči so zdaj „patriotje“. Pasji bič za take patriote!

Izkoriščanje! Člani družbe za železno industrijo v Pragi so sklenili za preteklo leto dividendo za 42 $\frac{1}{2}$ %. To se pravi: vsak član te fabriške družbe dobi za vsakih vložnih 100 kron 42 K 50 h dobička! To je pač tako grozno izkoriščanje, da se mora človek kar za glavo prijeti! Ako hoče kmet za svoje pridelke le 5% dobička napraviti, že vpijejo da je največji oduher. Tu pa napravijo postopači 42 $\frac{1}{2}$ % dobička. Železna industrija je zavarovana z visokimi colninami proti inozemski konkurenci. Za kmeta pa se hoče meje odpreti, da bi — čimprej poginil!

Buri zmajujejo, sicer ne več s puško, temveč z glasovnico v roki. Pred kratkem so se vršile volitve za zakonodajski zastop. Buri in stranka Angležev so si stali nasproti, ali prvi so na celi črti zmajali. M. dr. so bili izvoljeni tudi slavni generali Burger in Dewet.

Na Portugalskem stojijo pred resnimi dogodki. Vzrok tiči v nezmožni politiki na kraljevem dvoru. Dne 21. nov. se je razpočila v eni glavnih cest bomba, ki je bila namenjena za kraljevo gledališče. Dve osebi sta bili ubiti. Zaprlo se je večje število ljudi. Tuji odhajajo, kajti vse pričakuje izbruh revolucije.

Kmetje iz Dobja pri Planini, pozor!

Zakaj ne v prizori občinski predstojnik volitev? 1 $\frac{1}{2}$ meseca je že čez čas in vendar ne stori predstojnik Pintar ničesar, da bi se volitev izvršila. Gospod Pinter, ali se bojite, da bi Vas nezadovoljno ljudstvo iz občinskega stolca pomedlo?

Zakaj ni volitve? Ali hočete morda počakati, da vprizori črnoauknež Vurkelc preje misijon? Ali potem te vprašamo, ti izkoriščani kmet, kaj je cerkev? Kaj je cerkev, ako se jo rabi in izrablja edino v politične namene ljudskih oduherov? Kaj je volitvam? Prebivalci ne marajo več čakati, ker hočejo vreti nadvlado črnihov in uresničiti dobro gospodarstvo. Oblast, na noge! Z nepostavnimi sredstvi ne bode nikdo ljudstvo za svojo pravico osleparil.

Torej še enkrat: kmetje, pozor!!

Dopisi.

Poličane. (O „kostrun-birtu“). Kakor je naš „Štajerc“ že poročal, se je vršila pred okrajno sodnijo v Slov. Bistrici dne 20. novembra kazenska obravnava proti Francetu Gajšek, po domače „kostrun-birtu“. Ta „vzorni“ katoličan je bil obtožen po § 380 vojaške kazenske postave, po § 11 zakona glede živinskih kug, po §§ 487, 489, 491, 493 kazenskega zakona. — Ob 1/2.10. uri pričelo se je sodnijsko poslojje polniti in je ostalo do večera polno. Povabljenih je bilo 29 prič. Po prečitjanju obtožnice rekel

dela Toni in Rozika odslej vedno v gozdu, kadar je bil on v krčmi.

III.

Visoko zgoraj, skoraj ob strmih stenah Samskegore, ležale so paše Požurnika in Zagorjana. Ločila jih je skalnata, razdrapana stena, podobna zmajovemu hrbtu. Pot do paš je bila do te stene obema kmetoma skupna. Pričela je izven vasi Rdečigozd, peljala poleg potoka polagoma navzgor v visoki gozd; potem je stopila pot iz gozda na skalnato planjavo, na kateri je raslo grmovje in so cvetele zagorske cvetlice. Semtertja se je opazilo tudi še ostanke gorskih smrek, ki so končale v polletnih nevihtah ter zimskem mrazu. Kakor kača se je vila potem pot po planjavi in čez teraso, ob kateri je grozil skoraj dvajset metrov globoki prepad. Od tega mesta naprej se je pot delila. Na desni strani se je prišlo do Zagorjanove paše, na levi do one Požurnika.

Letošnje leto ni bilo posebno dobro. Poleti je preveč deževalo; vročih par dni pa ni zamoglo preprečiti, da je jesen hitro prihajala. Cutilo se je, da ne bode treba dolgo čakati na zimo, posebno na pašah. Stari pastir Baštelj je rekel vsako jutro: »Letos bodedo gnali živino že sredi septembra v dolino«.

Noči so bile že občutljivo hladne, trava že rumenkasta in goveda jo je le še malo žrla ter je nezadovoljno mukala.

je „kostrun-birt“, da je popolnoma nedolžen. Mislil je namreč, da bodejo pričre njegovo črno dušo umile. Sodnik ga je zamanj opozarjal, naj govori resnico. On je tajil. Poleg tega je skušal orožniku g. Klančniku škodovati z grdim obrekovanjem, češ da zanemarija ta svojo dolžnost. Vse laži proti orožniku so se izjavile. Tako je naznanil Gajšek orožniku, ker ta ni za vsakim psom tekel; bal se je menda psov, da bi ne zavohali njegove „ekstra“ klobasice. O „kostrun-birt“, kako si padel! Na konci razprave se je govorilo o bratovski ljubezni, ki jo je izkazal „kostrun“-birt na romarskih obhodih. Taka pobožna romanja porabil je ta „nadkristijan“ za napolnjenje svojih nikdar polnih žepov. S kako nearamnostjo je hotel „kostrun“-birt posestnika Rumeža ob vse spraviti! S kako lahko dušo je naznanil nekega Mlakarja zaradi žaljenja Veličanstva! Vsa obravnava je pokazala pravo črno dušo klerikalcev. Vohun, denuncijant, zločinec, goljuf in tercijal, vse to mora biti pravi klerikalec. Brez časti in poštenja, brez značaja, brez zadnjega sledu morale mora biti pravi „kristijan!“ Brez iskrice resnične krščanstva mora biti pravi klerikalec! — Tako je bilo s „kostrun-birtom“! Ko so vse pričre njegovo slabost pokazale, izpregovoril je sodnik sodbo. Gajšek je bil obsojen na 6 tednov zapora, 200 kron denarne globe, odškodnino za 9120 kron in plačilo vseh precejšnih stroškov. — Soobtožena zaradi žaljenja in obrekovanja je bila tudi po svojemu čednemu očetu zapeljana hčerka Ana Gajšek. Bila je obsojena na 100 kron globe odnosno 10 dni zapora. Tako je s to obsodbo stari grešnik „kostrun-birt“ razkrinkan. Koliko ljudi s pokvarjenim zdravjem ima ta človek na vesti! Marsikdo ga bode proklinjal pač celo življenje. Za nas pa je slučaj Gajškega značilen za klerikalce. „Kostrun-birt“ je bil pravi, tipični klerikalec! On nam je dokaz, da je klerikalna stranka — stranka moralne propalosti in ničvednosti!

Podova pri Račah. Blagovolite, gospod urednik, sprejeti tudi iz Podove nekaj zanimivega. Tukaj imamo tri gospode klerikalce, kateri se zelo dobro razumejo. Prvi je Tinek, drugi Tonek, tretji pa Vinček. Tonek, ki je kot prejšnji predstojnik dobil leta 1889 dvesto kron in leta 1891 ensto deset kron od visokega deželnega odbora podpore za nakup požarnobrambovskega orodja, je vložil to svoto v posejilnico. Za Tonetom je postal Tinek rihtar. Tinek in Tonek sta se po domače zmenila in tako je ta denar zginitil iz posejilnice. Minuli mesec je pa zaradi tega pri sodnji Tinetu in Tonetu huda pela. Zato jima je priskočil Vinko na pomoč, kateri jo je stuhtal, da se kazni izogne, ako se škoda pred obravnavo poravnata. Blage duše! Tine in Tone sta morala tedaj pred preiskovalnim sodnikom plačati sedanjemu predstojniku Arnej Paumanu takoj na roko 810 K in še 279 K obresti. Živijo! — Tonek, Tinek in Vinček pa nimajo samo pri plačilih smolo, ampak tudi pri volitvah. Po strastni agitaciji se jim je posrečilo, da so prilezli v novi odbor. Pa kaj se zgodi? Neki nemirnež — Bog mu daj vse dobro — je vložil zaradi velike napake, ki jo je naredil Vinko, ugovor. Ker je bil ugovor jako utemeljen, bodedo še enkrat volili, pa ne Vinka, Tineta in Toneta, ampak — boljše!

In nekega jutra je bila zima tu. Ko je stopil Baštelj iz koč, da bi se pri studencu za silo umil, ležala je čez celo planino bela odeja in nebo je bilo sivo kot svinec. Goveda je stala tesno skupaj in mukala tako žalostno, kot da bi hotela Baštlju kaj očitati.

»Hudiča, je ta mrmral, »to je pa le prekmalu. To znorelo vreme. Ali naj gremo letos že začetkom septembra domu?« — Neka krava je zatulila. Baštelj se je ozrl in vprašal: »Kaj hočeš? Krava se je zopet oglasila.« »Ja, ja, je že dobro, šeka, jo je pastir tolažil, »vem, kaj hočeš povedati. Seveda gremo domu. Ali en dan še počakajmo. Ako jutri ne bode bolje, potem gremo v Božjem imenu«.

Kozji pastirček je bil istega mnenja in tako sta pričakovala, kaj bode prinesel drugi dan. Ali že na večer sta opazila, da je paša potekla. Ko je prihajal mrak, pričel je sneg padati in to vedno bolj hitro; prisljenka sta bila, da spravita živino v hlev. Torej jutri v dolino!

Že na vse zgodaj je ostal Baštelj in naložil svoje posode v koša, katera bi imela s fantom na hrbtu nositi. Potem je šel v hlev in navezal šeki veliki zvon okoli vratu; pogledal je, ako je kozji pastir tudi res ogenj v peči ogasnil in potem so odhajali v dolino. Očno je korakala živina skozi sneg in fant je imel dosti opraviti, da jo je v vrsti obdržal. Ko so prišli do skale, kjer sta se združila pota, prišla je ravnokar od druge strani Za-

lz Šmartina pri Slov. Gradcu. Sprejeli smo sledeči popravek, ki ga iz prijaznosti objavimo: 1.) Ni res, da bi bil jaz kedaj na prižnici nespametno govoril, da brezumni in liberalni ljudje nimajo sreče . . . rada strela v tako hišo vdari „res pa je, da sem govoril in bodem, da Bog večkrat grešnikom sredo da, pa tudi večkrat na tem svetu kaznuje. 2.) „Ni res, da bi me bil kdo v vprašal v 39 letni duh. službi — alj — sme otroka h kratice poslati in bi se zadr: „jaz ne bom kratil“ . . . „res pa je, da sem jaz ob času, ko je ona ženska prišla iz zapora in porodila, bil odsotem v Varaždinskih toplicah in o tem nič ne vem“. — Svedoči naj Vam g. trgovec Pungaršek v Slov. Gradcu. Spoštovanjem Ivan Lenart, nadžupnik.

Iz Št. Petra nad Medv. selom. Vozil sem se te dni po Rogški železnici. V Mestinju je vstopilo nekaj žensk. Kmala se je razvil med njimi živahen pogovor. Zlasti so se tebe lotile, dragi „Štajerc“. Ena se oglašila in pravi: „E „Štajerc“ pa vendar ni tako slab list, saj so ga v nedeljo gospod župnik čitali na prižnici“. Torej dragi „Štajerc“, jako napreduješ, da te celo župniki vporablajo na prižnici! So vendar na enkrat spoznali dobro vsebini „Štajerca“. Le tako naprej —! Druga je pripovedovala o Kopinškovem Konradu. Fant je žalosten, ker se je v izobraževalnem društvu tako slabo izučil, da bo moral iti kašo pihati cele tri tedne. „Paragrafa ni poznal“, se je izgovarjal. Torej gospod Gomilšek, učite jih dobro paragrafov! Tudi župana ste malo naučili, ker je tako slabo izšla tožba zoper gospodično. Klančkega Frančka ni dobro ubogati. Star je že, pa se mu rado sanja in gospod župnik mu pa pomaga sanjati. Sedaj se pa jezi, ko se mu niso sanje posrečile in grozi gospodični, da jo bo že spravil. Nančič se prej paragrafov šolskega zakona in potem govori, da ne boš kje potem tako žalosten, kot Konrad. Gospodična stoji trdno v Št. Petru in bo stala, dokler ne bo sama dala slovo sedanjemu poklicu. Torej gospod Gomilšek, le boljše solate svoje učence, da se ne bodo potem izgovarjali, da niso vedeli za ta ali oni paragraf. Ti Klančki Franček pa bodi miren in obnašaj se tako, kakor se šolskemu ogledu pristoja, če ne ti pa drugič še več povemo. Imamo še mnogo tvarine, a za danes ti prizanesemo, ker upamo, da se poboljšaš. Spravljaj domače stvari v red in drži se pregovora: „Najprej pometaj pred svojim pragom, potem pred drugim.“ Saj smeti imaš doma obilo, baharje pa tudi —.

Sv. Barbara v Haložah. Resnico Vam moram poročati, g. urednik. Vso delovanje našega g. župnika Vogrinc kaže, da bode vreden naslednik, rajnega Murkoviča. Ta je šel za svojo kuharico več kakor uro daleč v ovinku, ali sedanjí g. župnik ni boljši. Kuharica je odredila brez njegovega dovoljenja dvema tesarjoma, da moreta leseni štor v kuhinji zravnati, na katerem je mogoče še rajni g. Raič dal meso sekati; pri tem delu je uletel župnik, da je tudi bil štedilnik in kuhnja rudeče barvana; rudeča barva farje bode v oči kakor purana; radi tega je naredil tak vrišč, da je morala kuharica vsa solzna v Zavrc oditi, ne vemo, ali po potrdilo crk. ključarjev, ali kaj drugega. Potem se je vršila inštalacija, nazaj k sv. Barbari po deka-

gorjanova živina, katero je vodil oče Zagorjan sam. Živina se je zmešala in kmet je zavpil: »Vraga, ali ni nikogar pri živini?« Zmešnjava je postajala vedno večja, posebno ker je Zagorjan vpil in po živini tolkel. Končno je neki mladi Požurnikoví bik prestrašen ušel in vrigel neko Zagorjanovo telico v prepad; telica si je zlomila noge in ležala v smrtnih mukah na tleh.

Divje je Zagorjan proklinjal in vpil: »Telica bode draga, to vam povem. Vi ste krivi, ker ne znate živine voditi. Ko bi eden naprej korakal, bi ne bilo nesreče.« — Baštelj je postal zdaj tudi jezen in je zavpil: »Nesreča bi se ne zgodila, ko bi ti tako blazno ne udrihal po živini. Ali ti si se hotel na živini maščevati, ker so vražji Požurnika. Niti vinarja ne dobiš, ker si sam kriv«.

V prepriju se je živina pomirila in šla v redu proti dolini. Može pa so vpili in grozili. »Jaz ne odneham, makari ako gre stvar do cesarja; telica mora biti plačana«, je kričal Zagorjan. Baštelj pa je istotako odgovoril: »Niti počenega groša ne dobiš. Ko bi ti ne bil tako po živini, bi se nesreča ne zgodila, ti pol znoreli divjak«. — »Kdo je pol znoreli divjak?« je vprašal Zagorjan in skočil proti Baštelju. Ali ta je dvignil svojo težko, z železom obkovanu palico in dejal: »Le poskusite. Končno je rekel Zagorjanov pastir: »Pojdi, kmet, glejva, da spraviva živino domu; vse drugo narediš pri sodnji«.

(Naprej prihodjati.)

Naš koledar košta 60, s poštnino 70 vin. Kdor kupi 1 koledar, naj pošlje denar naprej.